

זוהר היומי

זוהר שמות – דף קפ"ג ע"ב

פרשת ואתה תצוה

◆ הקטע מתחיל בדף הקודם (קפ"ג ע"א) ומסתיים בדף זה ◆

טקסט הזוהר

מאי טעמא. בגין יקרא דההוא נהמא דאתקרי מצה. השתא דזכו ישראל לנהמא עלאה יתיר לא יאות הוה לאתבטלא חמץ, ולא אתחזיא כלל. ואמאי קרבנא דא, חמץ הוה, דכתיב סלת תהיינה חמץ תאפינה. ותו, דהשתא ביומא דא אתבטל יצר הרע, ואורייתא דאתקרי חירו אשתכחת.

תרגום לעברית

עתה יש לנו להתבונן, בפסח יצאו ישראל מלחם שנקרא חמץ. כתוב (שמות יג) ולא יראה לך חמץ, וכתוב (שם יב) כי כל אכל מחמצת. מה הטעם? בשביל כבוד של הלחם ההוא הנקרא מצה. ועכשו שזכו ישראל ללחם עליון יותר, לא ראוי היה שיתבטל החמץ ולא יראה כלל. ומדוע קרבן זה היה חמץ? שכתוב סלת תהיינה חמץ תאפינה. ועוד, שעתה ביום זה מתבטל יצר הרע, והתורה שנקראת חרות נמצאת.

טקסט הזוהר

אלא, למלכא דהוה ליה בר יחידאי, וחלש. יומא חד הוה תאיב למיכל, אמרו ייכול בריה דמלכא (ס"א מיכלא דאסוותא דא) אסוותא דא, ועד דייכול ליה, לא ישתכח מיכלא ומזונא אחרא בביתא. עבדו הכי. כיון דאכל ההוא אסוותא, אמר מכאן ולהלאה

יִיכּוֹל כָּל מָה דְּאִיהוּ תְּאִיב, וְלֹא יִכּוֹל לְנַזְקָא לִיה.

תרגום לעברית

אֵלָא, לְמַלְךְ שְׁהִיָּה לוֹ בֵּן יְחִידִי, וְנִחְלָה. יוֹם אֶחָד הָיָה מִתְאַוָּה לְאַכֹּל. אָמְרוּ, יֹאכֵל בֵּן הַמֶּלֶךְ (מֵאֵכֵל שֶׁל רַפּוּאָה) רַפּוּאָה זֶה, וְעַד שְׂיֹאכֵל אוֹתָהּ, לֹא יִמָּצֵא מֵאֵכֵל וּמִזֶּזֶן אַחֵר בְּבֵית. עָשׂוּ כֵן. כִּיּוֹן שְׂאֵכֵל הַרַפּוּאָה הָהִיא, אָמַר, מִכָּאן וְהִלָּאָה יֹאכֵל כָּל מָה שְׁהוּא מִתְאַוָּה וְלֹא יִכּוֹל לְהִזִּיק לוֹ.

טקסט הזהור

כֹּה כִּד נִפְקוּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם, לֹא הָיוּ יָדְעֵי עֲקָרָא וְרָזָא דְּמִהִימְנוּתָא, אָמַר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, יִטְעֲמוּן יִשְׂרָאֵל אֲסוּוֹתָא, וְעַד דְּיִיכָלוּן אֲסוּוֹתָא דָּא, לֹא אֶתְחַזִּי לְהוֹן מִיכָלָא אַחֲרָא. כִּיּוֹן דְּאָכְלוּ מִצָּה, דְּאִיהִי אֲסוּוֹתָא לְמִיעֵל וּלְמַנְדַּע בְּרָזָא דְּמִהִימְנוּתָא. אָמַר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, מִכָּאן וְהִלָּאָה אֶתְחַזִּי לוֹן חֲמִץ, וְיִיכָלוּן לִיה, דְּהָא לֹא יִכּוֹל לְנַזְקָא לוֹ. וְכָל שְׁכָן דְּבִיּוּמָא דְּשַׁבּוּעוֹת, אֲזִדְמָן נִהְמָא עֲלָאָה, דְּאִיהוּ אֲסוּוֹתָא בְּכָלָא.

תרגום לעברית

כֹּה כַּאֲשֶׁר יָצְאוּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם, לֹא הָיוּ יוֹדְעִים עֲקָר וְסוּד שֶׁל הָאֻמוֹנָה. אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: יִטְעֲמוּ יִשְׂרָאֵל רַפּוּאָה, וְעַד שְׂיֹאכְלוּ רַפּוּאָה זֶה, לֹא יִרְאֶה לָהֶם מֵאֵכֵל אַחֵר. כִּיּוֹן שְׂאֵכְלוּ מִצָּה, שְׁהִיא רַפּוּאָה לְעֵלוֹת וּלְדַעַת בְּסוּד הָאֻמוֹנָה, אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: מִכָּאן וְהִלָּאָה רָאוּי לָהֶם חֲמִץ וְיֹאכְלוּ אוֹתוֹ, שְׁהִרִי אֵינּוּ יִכּוֹל לְהִזִּיק לָהֶם. וְכָל שְׁכָן שְׁבִיּוֹם הַשַּׁבּוּעוֹת שְׁנִמְצָא לָחֶם עָלָיו, שְׁהוּא רַפּוּאָה לְכָל.

טקסט הזהור

וְעַל דָּא מְקַרְבִּין חֲמִץ, לְאֶתְוֹקְדָא עַל מִדְּבַחָא. וּמְקַרְבִּין תְּרִין נִהְמִין אַחֲרָנִין פְּחָדָא. וְחֲמִץ, אֶתְוֹקְדָא בְּנוֹרָא דְּמִדְּבַחָא וְלֹא יִכּוֹל לְשַׁלְטָאָה, וּלְנַזְקָא לוֹן לְיִשְׂרָאֵל. וּבְגִינִי כֹה, יִשְׂרָאֵל קְדִישִׁין אֶתְדַּבְּקוּ בֵּיהּ בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, בְּאֲסוּוֹתָא דְּאוֹרִייתָא בִּיּוּמָא דָּא.

ואלמלי הוּו נטרי ישראל תרין סטרין דנהמי אליו, לא הוּו עיילין בדינא לעלמין.

תרגום לעברית

ועל זה מקריבים חמץ להשרף על המזבח. ומקריבים שתי לחם אחרים כאחד. וחמץ נשרף באש המזבח, ולא יכול לשלט ולהזיק להם לישראל. ומשום זה ישראל קדושים נדבקים בו בהקדוש ברוך הוא, ברפואה של התורה ביום זה. ואם היו שומרים ישראל שני צדדים של לחם אלו, לא היו עולים בדין לעולם.

טקסט הזהר

ביוםא דראש השנה, דאיהו יומא דדינא, (בכל יומא) דלאו איהו, אלא לאינון דלא נטלו מיכלא דאסוותא, ושבקו לאסוותא דאורייתא, בגין מיכלא אחרא דאיהו חמץ. דהא ביוםא דא דראש השנה, ההוא חמץ סלקא, ומקטרגא עליה דבר נש, ואלשין עליה, ואיהו קיימא ביוםא דא מקטרגא על עלמא. וקודשא בריך הוא יתיב בדינא על כלא ודאין עלמא.

תרגום לעברית

ביום של ראש השנה, שהוא יום הדין, (בכל יום) שאין הוא, אלא לאלו שלא לקחו מאכל של הרפואה, ועזבו את מאכל התורה משום מאכל אחר שהוא חמץ. כי ביום זה של ראש השנה החמץ ההוא עולה, ומקטרג על האדם ומלשין עליו, והוא עומד ביום זה מקטרג על העולם, והקדוש ברוך הוא יושב בדין על כלם ודן את העולם.

טקסט הזהר

ובגיגי כה כד ירב קודשא בריך הוא אורייתא לישראל, אטעים להו מההוא נהמא עלאה, דההוא אתר, ומגו ההוא נהמא, הוּו ידעין ומסתכלין ברזי דאורייתא, למחה בארח מישר, והא אוקמוה מלה אינון חבריא ברזין (ס"א אליו דקאמרו) אליו כדקאמרן.

ומסִבָּה זו, כְּאִשֶּׁר נָתַן הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת הַתּוֹרָה לְיִשְׂרָאֵל, הִטְעִים לָהֶם מִהֲלָחָם הַעֲלִיּוֹן הַהוּא שֶׁל הַמָּקוֹם הַהוּא, וּמִתּוֹךְ הַלָּחָם הַהוּא הָיוּ יוֹדְעִים וּמִסְתַּכְּלִים בְּסוּדוֹת הַתּוֹרָה לָלֶכֶת בְּדֶרֶךְ יִשְׂרָאֵל, וְהָרִי בָּאֵרוֹ הַדְּבָרִים אֵלּוֹ הַחֲבָרִים בְּסוּדוֹת (אֵלּוֹ שֶׁאֵנָּה אֹמְרִים) אֵלּוֹ כְּמוֹ שֶׁאֲמַרְנוּ.

טקסט הזהור

רַבִּי שְׁמַעוֹן וְרַבִּי אֶלְעָזָר בְּרִיָּה, הָיוּ אֲזָלִי בְּאַרְחָא, וְהָיוּ אֲזָלִין עִמָּהוֹן, רַבִּי אַבָּא וְרַבִּי יוֹסִי, עַד דִּהְיוּ אֲזָלִי אֶעְרְעוּ בְּחֵד סָבָא, וְהָיָה אֶחָד בְּיָדָהּ חַד יְנוּקָא, זָקוּף עֵינָיו רַבִּי שְׁמַעוֹן וְחָמָא לֵיהּ, אָמַר לֵיהּ לְרַבִּי אַבָּא וְדָאִי מַלְיָן חֲדָתִין אֵיתָ גַּבְּן בְּהָאִי סָבָא.

תרגום לעברית

רַבִּי שְׁמַעוֹן וְרַבִּי אֶלְעָזָר בְּנוֹ הָיוּ הוֹלְכִים בְּדֶרֶךְ, וְהָיוּ הוֹלְכִים עִמָּהֶם רַבִּי אַבָּא וְרַבִּי יוֹסִי. עַד שֶׁהָיוּ הוֹלְכִים, פָּגְשׁוּ בְּזָקֵן אֶחָד, וְהָיָה אוֹחֵז בְּיָדוֹ תִּינוּק אֶחָד. הָרִים עֵינָיו רַבִּי שְׁמַעוֹן וְרָאָה אוֹתוֹ. אָמַר לוֹ לְרַבִּי אַבָּא, וְדָאִי דְבָרִים חֲדָשִׁים יֵשׁ לָנוּ אֶצֶל הַזָּקֵן.

טקסט הזהור

כַּד מָטוּ לְגַבְיָהּ, אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, בְּמָטוּל דְּקוּפְטָרָה בְּגַבָּהּ קָא אֲתִית, מֵאֵן אֲנִי. אָמַר לֵיהּ, יוֹדָאִי אֲנָא. אָמַר, מַלְיָן חֲדָתִין וְדָאִי יוֹמָא דָּא לְגַבָּהּ, אָמַר לֵיהּ לָאֵן הוּא אֶרְעָה. אָמַר לֵיהּ, דִּיּוֹרִי הָיָה בְּאִינוֹן פְּרִישִׁי מִדְּבָרָא, דִּהְוִינָא, מִשְׁתַּדֵּל בְּאוֹרֵייתָא, וְהִשְׁתָּא אֲתִינָא לְיִשׁוּבָא, לְמִיתָב בְּצִלָּא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיָּה הוּא, בְּאֵלִין יוֹמִי דִּירְחָא שְׁבִיעָאָה דָּא.

תרגום לעברית

כְּאִשֶּׁר הִגִּיעוּ אֵלָיו, אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, בְּמִשָּׁא הַקְשׁוֹר בְּגַבָּהּ אֲתָהּ בָּא? מִי אֲתָהּ? אָמַר לוֹ, יְהוּדִי אֲנִי. אָמַר, דְּבָרִים חֲדָשִׁים וְדָאִי בְּיוֹם זֶה אֶצְלָהּ. אָמַר לוֹ, לְהִיכֵן הוּא דִּרְכָּהּ? אָמַר לוֹ, דִּירְתִי הָיְתָה בְּאֵלּוֹ פּוֹרְשֵׁי הַמִּדְבָּר, שֶׁהֵיטֵי מִשְׁתַּדֵּל בַּתּוֹרָה, וְעַתָּה בָּאתִי לְיִשׁוּב לְשִׁכְתָּ בְּצִל הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּיָמִים אֵלּוֹ שֶׁל הַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי הַזֶּה.

חדי רבי שמעון, אמר, נתיב, דודאי קודשא בריך הוא שדרה לגבן. אמר ליה, חייך
 דנשמע מלה מפומה, מאינון מלין חדיין עתיקין, דנטעון תמן במדברא, מהאי ירחא
 שביעאה. ואמאי אתפרשתון השתא ממדברא, למיתי לישובא. אמר ליה ההוא סבא,
 בשאלתא דא, ידענא דחכמתא גבך, ומילך מטו לרקיעי דחכמתא. (ס"א נטו לתקיעו
 דחכמתא)

תרגום לעברית

שמח רבי שמעון, אמר, נשב, בודאי הקדוש ברוך הוא שלח אותך אלינו. אמר לו, חייך
 שנשמע דבר מפיה, מאלו הדברים החדשים עתיקים שנטעתם שם במדבר מחדש
 השביעי הזה, ומדוע נפרדתם עתה מהמדבר לבא לישוב? אמר לו אותו הזקן, בשאלה
 זו ידעתי שחכמה אצלך ודבריה מגיעים לרקיעי החכמה (נוטים לתקיעת החכמה).

טקסט הזוהר

פתח ההוא סבא ואמר, (דברים א) ובמדבר אשר ראית אשר נשאה יי' אלהיך כאשר
 ישא איש את בנו וגו'. האי קרא הכי מפעי ליה, ובמדבר אשר נשאה, מהו ראית. אלא
 קודשא בריך הוא דבר לון לישראל במדברא, מדברא תקיפא, כמה דכתיב, (דברים ח)
 נחש שרף ועקרב וגו'. ומדברא דאיהו תקיף משאר מדברין בעלמא. מאי טעמא.

תרגום לעברית

פתח הזקן ההוא ואמר, (דברים א) ובמדבר אשר ראית אשר נשאה ה' אלהיך כאשר
 ישא איש את בנו וגו'. פסוק זה כה היה צריך לומר, ובמדבר אשר נשאה. מהו ראית?
 אלא הקדוש ברוך הוא הנהיג את ישראל במדבר, מדבר חזק, כמו שכתוב (דברים ח)
 נחש שרף ועקרב וגו'. ומדבר שהוא חזק משאר מדבריות בעולם. מה הטעם?

בגין דההוא שעתא דנפקו

תרגום לעברית

משום שפשעה ההיא שיצאו ישראל ממצרים ונשלמו לששים רבוא, התחזקה המלכות הקדושה ועלתה על הכל, והאירה הלכנה, ואז נכנעה מלכות הרשעה, הצד האחר, והוציא אותם הקדוש ברוך הוא ללכת במדבר חזק, שהוא מקום ושלטון סמא"ל הרשע, שהוא שלו ממש, כדי לשבר חזקו וכחו ולכתת ראשו (ולהוריד אותו) ולהכניע אותו שלא ישלט. ואלמלא חטאו ישראל, רצה הקדוש ברוך הוא להעבירו מן העולם, ועל זה העביר אותם בנחלתו וגורלו וחלקו ממש.

מקור ומהדורה

הטקסט הארמי והתרגום לעברית: אתר תורת אמת (toratemetfreeware.com) — © ר' פנחס ראובן שליט"א.

מופץ שלא למטרות רווח, בכפוף לרישיון Creative Commons ייחוס – שימוש לא מסחרי – שיתוף זהה 2.5 (CC BY-NC-SA 2.5):

creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/2.5

עיצוב הדף: זוהר היומי.